

Reagan újabb tréfája

Washington (MTI)

Vadák és ellenvadák voltak a jellemzők az első igazi választási hétvégére az Egyesült Államokban.

George Bush alelnök például egy sebesült háborús veteránok számára rendezett gyűlésen azzal valódtá a demokraták elnökjelöltjét, Walter Mondale-t, hogy nem lenne határozott vezető. És feladná az Egyesült Államok „katonai elsőbbségét” ha hatalomra jutna.

A Fehér Ház haladéktalanul elutasította azt a vádat, hogy Reagan elnök államköltségen volt választási korteskörütna a hét végén Chicagóban, James Baker, a Fehér Ház apparátusának vezetője egy tv-nyilatkozatában azt mondotta, hogy az elnök hivatalos úton volt. Igyekezett megmagyarázni azt is, hogy az elnök chicagói beszédében „szamaraknak” nevezte a nukleáris fegyverek befagyasztásának híveit. Baker szerint ismét csak tréfáról volt szó, bár a befagyasztást pártolókat Reagan „naivaknak” tekintti.

Harcok Tripoliban, ellenállási akciók Dél-Libanonban

Tripoli (MTI—Reuter)

Rasid Karami libanoni miniszterelnök vasárnap este bejelentette, hogy Tripoli-ról vonatkozó biztonsági tervet fogadtak el. Az észak-libanoni kikötővárosban a szembenálló iszlám csoportok összecsapásában 115 ember halt meg, háromszáz pedig megsebesült.

Rasid Karami Tripoliban

vasárnap egész nap a szembenálló felekkel tárgyalt. A jobboldali muzulmán Arab Egyesítési Mozgalom és a Szíria-barát Arab Demokrata Párt milicistái között múlt hét elején újultak ki a fegyveres harcok.

A biztonsági terv végrehajtására bizottságot hoztak létre, amelyben képviselték magukat az Észak-Li-

banonban tartózkodó szíriai fegyveres alakulatok is.

Dél-Libanonban a hazafias erők a hét végén is több ellenállási akciót hajtottak végre, hétfői közlésük szerint csupán augusztus folyamán 74-et. A bejrúti állami rádió jelentette, hogy Nabatiye térségében egy gépkocsiban elrejtett pokolgéppel két megszálló életét oltották ki.

Panasz a BT előtt

Kommentár

Libanon, e sokat szenvedett, s belülről megosztott közel-keleti ország panaszáról tárgyalt az ENSZ Biztonsági Tanácsa. Bejrút aggódik az ország megszállt déli területein hozott legújabb izraeli intézkedések miatt, amelyek egyre nyilvánvalóbb célja a térség — erre felváltó stratégiai jelentőségű — vízkincsének megkaparintása. Emellett egyre erősebb az aggodalom Libanonban amiatt is, hogy az

izraeli katonai akciók a szóban forgó déli körzeteket gyakorlatilag elvágták az ország többi részétől.

Libanon továbbra sincs irigylésre méltó helyzetben. Túl a szűnni nem akaró izraeli nyomáson, nincs kitalálható eredménye a belső rendeződés folyamatának sem. Többszörös szíriai kivetítés ellenére sem igen haladnak előre a bejrúti pártközi megbeszélések. Sőt, az elmúlt néhány napban élesebbé vált a vita, amelynek

témája ezúttal az a baloldali törekvés: a libanoni hegyvidék pacifikálásával párhuzamosan hajtsanak végre politikai reformokat is, továbbá bontakoztassanak ki széles nemzetközi kampányt a déli országrész felszabadítására. Izrael elszigetelésére, így a kibontakozás esélyei egyelőre minimálisak, habár a jobb- és a baloldali közötti erőpróba — szemben a korábbi esztendőkével — a jelek szerint megmarad a politika síkján.

A libanoni vezetést, mindenekelőtt Karami kormányfőt abban bízik, hogy az északi országrészben, Tripoliban is csillapodnak majd a polgárháborús jellegű összecsapások a szembenálló iszlám csoportok között.

Figyelemreméltó módon megélték a Kézel-Kelettel kapcsolatos nemzetközi diplomáciai tevékenység is. Asszad szíriai államfő Libiában és Algériában tárgyalt az elmúlt héten, s megbeszéléseinek középpontjában a palesztin mozgalom és Szíria viszonyának ügye állt. Bagdadban a minap fejezte be munkáját hét arab ország miniszteri szintű tanácskozása, amely elsősorban az Öböl menti háború befejezésének lehetőségéről tárgyalt. A vörös-tengeri titokzatos akciónak, az iraki-iráni háború s az izraeli politika miatti közel-keleti alapkonfliktus földrajzi értelemben veszélyesen széles váltásövezetét teremtett a Kézel- és Közép-Kelet térségéből. Minden korábnál időszerűbb az a szovjet kezdeményezés, hogy átfogó nemzetközi értekezleten, a tárgyalászatnál próbáljanak kiutat keresni a robbanásveszélyes térség problémái számára.

Kaszab Zsuzsa

Győri Sándor

Közéleti napló

URUGUAYI FOGADÁS

Alfredo Giró Pintos, az Uruguayi Keleti Köztársaság ügyminiszter-helyettes, valamint a gazdasági, a kulturális, a társadalmi élet számos képviselője. Megjelent a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja is.

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ

A szlovák nemzeti felkelés 40. évfordulója alkalmából tartották Budapestén a cseh-szlovák nagykövetségen. A megemlékezésen Jaroslav Musilek, nagykövetségi tanácsos, a Csehszlovák Kulturális és Tájékoztatás Központ igazgatója köszöntötte a megjelenteket, majd Lučovit Balla, a budapesti csehszlovák követség első titkára beszélt a négy évtizeddel ezelőtti nemzeti felkelés eseményeiről, az azóta megtett út eredményeiről. Mint elmondotta, az 1944. augusztus 29-én kezdődött szlovák nemzeti felkelés a csehszlovák nemzeti demokratikus forradalom kezdetét is jelentette. A felkelésben döntő szerepet vállalt a kommünista párt, amely sokoldalúan irányította a nemzeti és a nemzetiellenes szabadságáért vívott harcot Csehszlovákiában, törekedett a Szovjetunióval való szoros szövetségre. A nagy áldozatokot követelő harcokban mintegy 27 nemzet és nemzeti fiai vettek részt, köztük a magyar Petőfi Sándor partizánok és egy-egy magyar katonák is.

A MAGYAR SZOLIDARITÁSI BIZOTTSÁG TÁVIRATA

A Magyar Szolidaritási Bizottság táviratban üdvözölte Sam Nujomát, a Délnyugat-afrikai Népi Szervezet (SWAPO) elnökét Namíbia napja alkalmából. A távirat hangsúlyozza, hogy a magyar nép szolidaritással, az igazságos harcokkal, amelyet a namíbiai népvívó hazája felszabadításáért. Elítéli a Dél-afrikai Köztársaság apartheid politikáját, Namíbiában törvénytelensül fenntartott uralmát.

NEMZETKÖZI KÉMIAI TANÁCSKOZÁS

Nemzetközi kémiai szimpózium kezdődött hétfőn Veszprémben 15 ország tudósainak részvételével. A tanácskozást Erdey-Grúz Tibornak, a fizikai kémia kiemelkedő kutatójának, az Akadémia volt elnökének emlékére rendezte a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyarok Kémikusok Egyesü-

sülete, a Veszprémi Vegyipari Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem. A négy napos tudományos tanácskozás az oldatok és a folyadékok szerkezetével foglalkozik. E téma kutatásának magyar iskoláját Erdey-Grúz Tibor teremtette meg.

KÜLFÖLDI MAGYAR EGYESÜLETEK

A Magyarok Világszerve-
tőinek III. találkozója. A
sége szervezésében hétfőn
Erdapéssten megkezdődött a
külföldön élő magyarokat
tizennyeg országából, 29 ezer
tömrítő egyesületek veze-

Csökken a feszültség

Varsó (MTI)

„Csökkent a feszültség, kialakult a gyűlölködés” címmel tudósított hétfői számában a Zycie Warszawy című lap Glomp érsek, lengyel katolikus egyházfő cesztoc-howai Mária-ünnepen elhangzott szentbeszédéről. A kialvóban van a gyűlölködés lángja” — állapította meg Glomp bíboros.

számban nehéz, feszültségekkel teli évek után az utóbbi időben a korábbi követelések, így az egyház követelése közül is sok megvalósult. „Igaz, hogy még maradt sok teljesíteni való is, de a feszültség csökkent, és a kialvóban van a gyűlölködés lángja” — állapította meg Glomp bíboros.

Reverendával vagy anélkül?

„Mint keresztények, a szegények és a szegények forradalma iránt érzett elkötelezettségtől indítva, készek vagyunk bármilyen, bennünket sújtó büntetés elfogadására” — jelentette ki a közelmúltban Ernesto Cardenal nicaraguai kulturális miniszter. Cardenal a Vatikán fenyegetésére válaszul — a nicaraguai kormány három miniszterét és egy magas rangú tisztviselőjét szankciókkal akarja sújítani a Szentosz, ha nem válnak meg a kormányban betöltött hivataluktól.

A nicaraguai forradalom győzelme felszúrta hozta a katolikus egyházon belüli ellentmondásokat a társadalmi problémák és a politikai változások megítélésében. A nicaraguai egyház tevékeny részt vállalt az ügyelelem kivívásában és az azt követő újjászervezésben, újjaépítésben. A forradalom radikálizálódásával az egyházi hierarchia konzervatív szárnya azonban egyre inkább szembekerült a sandimista vezetéssel.

Nem véletlen, hogy éppen egy latin-amerikai országgal szemben vált ilyen keménnyé most a Vatikán álláspontja is. A kontinens országainak sorsa nem közbős a Vatikán számára: az ezredfordulóra ott él a világ katolikusainak több mint a fele. Míg a hívők tömegei az alsó osztályokból kerülnek ki, a pápi hierarchia általában szoros kapcsolatban áll a jobboldali rendszerekkel a latin-amerikai országokban.

1962—65-ben Rómában a II. vatikáni zsinaton is felmerült ez a kérdés. A zsinaton elfogadott dokumentumok részben válaszoltak erre a kihívásra: olyan aktuális politikai kérdésekben foglaltak állást, mint a gyarmatosítás felszámolása, a fegyverkezés elítélése, a nem hívőkkel való párbeszéd lehetősége. Hányzotak belőlük a korábban jellemző anti-kommünista bírálatok is. A zsinat dokumentumait ki egészítette VI. Pál pápa 1967-ben kiadott „Popularem progressio” elnevezésű enciklikája, amely elismerte a „különbösen kegyetlen tirannus” elleni felkelés és alapvető társadalmi változás jogosságát.

A pápai enciklika különösen nagy visszhangra talált Latin-Amerikában, s bár az irat inkább az evolúció — az erőszakmentes átfejlődést — ajánlotta a társadalmi problémák megoldására, a forradalmi moz-

galom egyházi hívei is bátorítást vélték felfedezni benne. Rövidesen — 1968-ban — összeült a kolumbiai Medellinben a latin-amerikai püspöki konferencia (CE-LAM). A tanácskozáson a latin-amerikai egyház gyakorlatilag három részre — lázadó, reformista és konzervatív irányzatra — szakadt. A Medellinben történtek ellentétben álltak az egyház konzervatív köröknek érdekeivel: az egyház egy-sége megőrzésének jelszavá-vál megindult a harc a lázadók szárnya, az úgynevezett „vörös papok” ellen.

Az egyház egységének jelszavával folytatott küzdelem különösen kiéleződött II. János Pál pápáva választása után, éppen a közép-amerikai forradalmi mozgalmak fellángolása idején, amikor különösen élesen vetődött fel a kérdés az egyházak számára: a néppel, vagy a nép ellen? VI. Pál korábban manőverezett a konzervatívok és a reformerek között — a Vatikán 1969-ben, a „Popularem progressio” ki-

adásának második évfordulóján létrehozta a „Latin-amerikai Fejlesztési Alapot” — „a társadalmi haladás segítése”, hogy elvegye a teret a lázadók elől —, ám II. János Pál már nyílt harcot hirdetett ellenük.

A CELAM 1979-ben a mexikói Pueblóban tartott második konferenciáján a Vatikán — ismét az egység jelszavával — csapást mért a haladó egyházi mozgalomra: úgy foglalt állást, hogy a papok ne foglalkozzanak politikai kérdésekkel, mivel a társadalmi változások „bevezetése” az állam feladata. A nicaraguai papminiszterek elismerik: a Vatikán az érvényben levő kánoni jogra hivatkozik, amikor fellép a papok állami funkciói ellen — ám 1981-ben a Szentosz „ideiglenesen” engedélyezte a papok miniszteri kinevezését. Ezt eddig nem vontá vissza — mondják a reverendás miniszterek, és vállaltják az esetleges büntetést is az ügyért, amelyben hisznek.

Kaszab Zsuzsa

Papp Zoltán

Negyvennégy

1. Mikor is kezdődött? Talán azon a délelőttön, amikor Fírbás igazgató úr diákjainak megmutatta az iskola pincéjét. Második éve jártam már a Baross Gábor gyakorlatgimnáziumba (ma: Vedres István építőipari szakközépiskola), de soha nem voltam még a pincében. A pincében szén van, amit vaskannákban hord fel naponta a pedellus, amikor megkezdődik a fűtési szezon. Ennyi.

Most kiderült, hogy a Horváth Mihály és a Deák Ferenc utca szejletében álló, kétemeletes, V alakú épület pincéje valóságos labirintus. Telve titokzatossággal. A pedellus előttünk járt, villantv gúvított minden rekeszben. Mert a pince rekeszekre volt osztva, és — mint kiderült — csak nagyvonalú részben tároltak fát, szenet. Némelyik rekeszt raktárnak használták. Ösdi padok porosodtak a félhomályban. Másutt ládák, odébb roskatag polcokra zsúfolt könyvtal-mazok, Dohszag, nyirkos levegő. Csuda izgalmas volt. Rádásul épp számtanóránk lett volna, s az most a pincemegtekintés miatt elmaradt. Izgatottan ácsorogtunk. Úgy éreztük, valami rendkívüli történik velünk.

Az orosz repülők éjjel jöttek — magyarázta Fírbás. A mi osztályunk csoportjától távol állt, alakít nem láthattuk, hangja ercesen csengett. — A Tisza vonafát követték. Mint tudjátok, édös fiaim, a folyó csikja csillogni szokott a holdfényben. Célpontjuk a mi városunk volt. Tévédésből azonban Szolnokra dobálták le bombákat.

Mezköznyebbülést éreztem. Milven jó, hogy eltévesztették — gondoltam. Aztán meg az jutott eszembe: de borzasztó is lehetett a szolnokiak-

nak Békésen szunyókálnak ágyaikban, és egyszer csak a legsötétebb éjszakában, potyogni kezdenek rájuk a bombák.

— Ez lesz a mi légópincénk, édös fiaim — folytatta Fírbás. A légópincé szó is irtó izgelen hangzott. S habár nem láttuk a dirit, sejtettük, valamennyien: két kariat most is nyilván szeneveveveve szétárta, kiereszt a hangját, majd a karok magasba emelkednek és láthatókká válnak a fekete klottköpeny volnyokére varrt fol-tok, Fírbást el se tudtuk volna képzelni klott-köpeny nélkül. A könyvköfoltokra is szinte minden alkalommal utalt. — Mög köll böcsülnünk, amink van, édös fiaim — mondta nyhe/pedagogiai célzattal. — A foltos könyvek nem szé-gyen. Azt jelenti, böcsülettel dolgozik az ember. Szóval, ez lesz a légópincénk.

Körülpillantottam. Épp oly felajzottan állt ott a többi srác is, mint én. Abraham Sanvi, Bellányi Dini, Fodor Lifó, Veress Laci, Visky Matyi, Gémes Sanvi, Tóth Totva. Másodikos gimnázium volt: a negyedik elemi után — én a Fodor (ma Juhász Gvula) utcai reformátusból — irajkoztunk át elsőnek. Tizenkettedik évünkben jártunk.

— A légópincét majd szépen rendbe hozzuk — folytatta Fírbás. — Minden osztálynak lesz külön rekesze. Ha megszólalnak a szirénák, ide vonultok le. Szép rendben, nyugodtan, csak semmi pánik, édös fiaim. Amikor mi a nagy háborúban... Ellőttek a...

Ezt már ismertük. Amikor ellőttek az első világháborúban a zászlótartót, más ugrott helyére. Mert a zászló egy pillanatra sem hanyatlohatott alá. A zászló aláhanaválása azt jelentette volna, hogy minden elveszett...

Az előcsarnokban, balról a baláratól, kőszobor állt. Az első világháborúban hősi halált halt barossista tanárok, diákok emlékműve. Iskolázáslónk — lezalábbis úgy emlékszem — nem volt. S az ellenséget felülről vártuk. Csak semmi pánik. Majd szépen rendben levonulni, amikor megszólalnak a szirénák.

Hát persze.

A szirénák eleddig csak a húsvét, előtti péntek-

(Folytatjuk.)